

Фінальныя спаборніцтвы «Снежнага снайпера» прайшлі 17 сакавіка ў сталічным мікрааёне «Вяснянка» на лыжаролернай трасе. Арганізатарамі маштабных спаборніцтваў, якія пачаліся ў снежні 2006 года, выступілі Рэспубліканскае дзяржаўна-грамадскае аб'яднанне «Прэзідэнцкі спартыўны клуб» сумесна з Міністэрствам адукацыі, Міністэрствам спорту і турызму Рэспублікі Беларусь, а таксама пры садзейнічанні БФСА «Динамо», Нацыянальнага алімпійскага камітэта, федэрацый біятлона, лыжных гонак і Беларускага стралковага саюза.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

20 САКАВІКА 2007 г.
АЎТОРАК
№ 52 (25917)
Кошт 350 рублёў
ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

Адраджэнне вёскі Ёсць праца — будзе перспектыва

Адраджэнне вёскі — працэс натуральны, але беларуская вёска ўжо ніколі не будзе такой, як некалі. Мясняцка яна не толькі знешне, але і духоўна. Адмірае старэйшае пакаленне, а з ім ірэвца апошняя нітка, якая ў маральна-сціхалогічным плане знітоўвала беларусаў на працягу многіх стагоддзяў. Мы — нацыя вясковая і, напэўна, з адміраннем вёскі губляем нешта істотнае. Але не трэба шкадаваць мінулага, бо нашаму вясцоўскаму справедку жылося цяжка. І сёння фактычна фарміруецца вёска новая — гэты працэс няпросты і не аднаго года.

На мінулым тыдні ў Ляхавічах прайшоў сход актыву раёна, на якім былі падведзены вынікі работ за мінулы год і ўздзімалыя праблемы, звязаныя з адраджэннем вёсак (ды ці абмінеш сёння гэтую тэму).

Напомнім толькі, што летась у гэтым раёне быў сабраны самы высокі ўраджай асвожывав на Беларусі. Гэта для таго, каб можна было зрабіць нейкія высновы ці параўнанні.

Апошнім часам да трох больш моцных гаспадарак тут далучылі тры заняпалыя, і стратныя сельгаскааператывы ў раёне няма, але ў той жа час перад кіраўніком нарэдка стаць пытанне: Пагадзіцца даўгі ці выдаць заробак?

Тым не менш сярэдні заробак па раёну — 479 тысяч рублёў, а ў сельскай гаспадарцы — 335 тысяч. Толькі праблема ў тым, што не ва

ўсіх СВК яна такая. Чыгунка Лунінец — Баранавічы дзеліць раён на дзве часткі — заходнюю і ўсходнюю. Першая бедная і адносіцца да палескай зоны, дзе пясок і тарфянікі — землі нізкай бальнасці.

Тухавічы, Ліпск, Свяціца, Востраў... справедку не былі вёскамі багатымі, такімі яны засталіся і сёння. А вось гаспадаркі, якія мяркуюць з Міншчыны, даюць знамяція цэнтреры Ляхавіччыны. Ва ўсім разе ў Русінавічах, Жарабковічах, Навасёлках людзі атрымліваюць значна большы зарплата, чым у палескай зоне. І ў іх ёсць перспектыва, бо не трэба думаць, асабліва моладзі, дзе заробіць грошы. У Жарабковічы ці Русінавічы падчас уборкі на заробкі едзец нават з Баранавіч. Прасцей кажучы, адраджэнню гэтых вёсак нічога не пагражае.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ВАДА, АГОНЬ І ... МНС!

Упершыню ў гэтым навучальным годзе ў Камандна-інжынерны інстытут праводзіўся набор дзяўчат. Выйдуць курсанткі са сцен ВУ афіцэрамі, аднак за гады вучобы ім трэба будзе прайсці ўсе ступені кар'еры, пачынаючы ад радавога пажарнага-выратавальніка. Сёння 9 дзяўчат вучацца на першым курсе інстытута ў часці ВУН ў пасёлку Гарадзішча Мінскай вобласці. Студэнткі, як і хлопцы, жывуць у казармах, ходзяць у нарады, праходзяць ваенную і стрававую падрыхтоўку.

НА ЗДЫМКУ: будні курсантак Камандна-інжынернага інстытута МНС.

Аздараўленне Сезон адпачынкаў. 3 датацыяй

Аздараўленчы сезон для школьнікаў возьме старт напрыканцы сакавіка. У прыватнасці, як паведаміла карэспандэнт «Звязды» начальнік упраўлення па арганізацыі аздараўлення і санаторна-курортнага лячэння Рэспубліканскага цэнтры па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва Святлана Фурс, чакаецца, што падчас вясновых канікулаў 59,3 тыс. дзяцей наведваюць дзённы аздараўленчыя лагеры, якія, як правіла, будуць працаваць пры школах і назаскольных установах адукацыі.

Апроч таго, яшчэ 150 школьнікаў наведваюць кругласутачныя профільныя аздараўленчыя лагеры з тэрмінам знаходжання 9 дзён. Пры гэтым для адпачынку школьнікаў прадугледжана выдзяленне датацыі са сродкаў дзяржаўнага страханвання. У прыватнасці, пры аздараўленні ў профільным кругласутачным лагеры яе памер склаў 75 тыс. рублёў на змену, а пры аздараўленні ў дзённым лагеры — 3330 рублёў у разліку на кожны дзень. Такім чынам, адзначыла Святлана Фурс, узровень неспарэдна бацькоўскай даплаты за пуцёўку будзе звычайным — у межах 10 працэнтаў ад яе поўнага кошту.

Сяргей ГРЫБ.

У БЕЛАРУСІ НА ГЭТЫМ ТЫДНІ БУДЗЕ ЦЁПЛА І ВЕТРАНА

21–22 сакавіка ў Беларусі будзе паступаць паветраны масы з поўдня Еўропы. Даждзкі прагназуюцца толькі ў паўднёва-заходніх раёнах краіны. Аднак захавацца паўднёва-ўсходні парывісты вецер. Тэмпературны рэжым крыху павысіцца: ноччу 2–8 градусаў цяпла, днём — ад 6 да 12 градусаў вышэй нуля, а на ўсходзе да плюс 13–15 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў сіноптыкаў, у канцы гэтага тыдня апады спыняцца, і толькі ў пятніцу, 23 сакавіка, яны пройдуць на паўднёвым захадзе краіны. Уначны часы будзе ад нуля да 6 градусаў цяпла, днём — плюс 7–13 градусаў. Пры гэтым па-ранейшаму захавацца ветранне надвор'е.

Тацяна ЛОБАС, БЕЛТА.

ДА АБЛЁТАЎ — ГАТОВНАСЦЬ

Сёлета паветранае патруляванне лясных угоддзяў плануецца пачаць з канца сакавіка, паведаміў дырэктар РУП авіяцыйнай аховы лясцоў «Беллесавія» МНС Аляксей Пшонка. Прынамсі, гаворка ідзе пра паўднёвыя раёны краіны — Браслаўскую і Гомельскую вобласці, — хоць, паводле слоў Аляксея Міхайлавіча, снегу ўжо няма паўсюдна, за выключэннем жа Віцебшчыны. Падчас пажарнабяхаўскага перыяду, які чакаецца, будзе задзейнічаны парк з 21 паветранага борта. У іх ліку 9 самалётаў АН-2, 8 верталётаў МІ-2 і 4 самалёты ІЛ-103.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Па чутках і аўтарытэце

Ні дамы, ні гістарычныя помнікі, ні могілкі ў зону падтаплення не трапяць

Наколькі апраўданыя чуткі, што ў сувязі з будаўніцтвам Гродзенскай ГЭС у зону падтаплення трапіць шэраг размешчаных на беразе Нёмна жыхлых дамоў, гістарычных помнікаў і могілак? З гэтым пытаннем карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да намесніка галоўнага інжынера РУП «Гроднаэнерга» Віктара МІКУЛІЧА.

Віктар Іванавіч патлумачыў, што згодна з архітэктурным праектам будаўніцтва Гродзенскай ГЭС, ні жывыя дамы, ні гістарычныя помнікі, ні могілкі, якія размешчаны ад абласнога цэнтры да вёскі Лунна Мастоўскага раёна, у зону падтаплення не трапяць. Каб не дапусціць недаследаваных старадаўніх пахаванняў у поймае заталення будучай гідрэлектрастанцыі, на гэтай тэрыторыі сумесна з Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі былі праведзены археалагічныя работы.

— Цяпер РУП «Гроднаэнерга» праводзіць грамадскія слуханні па пытанні будаўніцтва Гродзенскай ГЭС, — паведаміў Віктар Мікуліч. — З матэрыялаў па пашырэнню рэчышча ракі Нёман, з ацэнкі ўздзеяння на наваколляе асяроддзе пры будаўніцтве гідрэлектрастанцыі можна будзе азнаёміцца ў фазе РУП «Гроднаэнерга» з 9 да 20 гадзін (пр-т Касманаўцаў, 64). Паводле інфармацыі Віктара Мікуліча, земляныя работы па рыццю катлавана ГЭС пачынуць распачацца ў другім квартале гэтага года. Нарматыўны тэрмін будаўніцтва — тры гады. Плануецца ўстаноўка пяці гарызантальных турбін шахтнага выканання агульнай магутнасцю 17 мегават з гадавой выпрацоўкай 82 мільянаў кілават-гадзін электраэнергіі. Пры гэтым гродзенская энергасістэма будзе штогод эканоміць 22 тысячы тон умоўнага паліва. Дарэчы, у рэжыме каскаду з Гродзенскай ГЭС будзе працаваць другая гідрэлектрастанцыя — у раёне вёскі Гожа Гродзенскага раёна. Неўзабаве спецыялісты «Гроднаэнерга» прыступяць да выбару створы для яе будаўніцтва.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

...І тады мы прыедем да вас!

Звяздоўскае і даўняе правіла: газета да чытачоў павінна не толькі прыходзіцца, але і прыязджаць...

Каб пазнаёміцца, каб распытаць пра іх турботы і праблемы, каб даведацца, што чытаецца ў абраным выданні, а што, магчыма, не, якой інфармацыі залішне, а якой бракуе...

Зусім не скарот — адрасы для гэтых сустрэч вызначаюць нашы прызы. Напрыклад, выйграў звяздоўскі тэлевізар сп. Клімчук з вёскі Рэпля Вукаўскага раёна, едзе ў Рэплю, дастаўся халадзільнік «Атлант» сп. Цісу з Гродна, ладзім сустрэчу там...

А па дарозе...

Таму, хто прапуючы суботні нумар, паведамаем: 20 сакавіка дзень падлісчыка «Звязды» адбудзецца ў мястэчку Івянец (месца сустрэчы — актыва зала гарпавасцява, пачатак у 10.30). У 16 гадзін маленькі звяздоўскі дэсант прыбудзе ў Гродзенскі гарадскі Дом культуры (вул. Дзяржынскага, д. 1). Назаўтра, 21 сакавіка, у тым жа 10.30 — мы будзем чакаць сваіх, магчыма, былых, будучых і, канешне ж, заўсёдных падлісчыкаў у Рэплюіскім Доме культуры, у 15 гадзін — на Баранавіцкім станкабудаўнічым заводзе.

У праграме сустрэч — узаемныя знаёмствы, расказ пра 90-гадовую гісторыю выдання, пра сённяшні дзень яго, прэзентацыя кнігі Валентына Доўнар «Праз каханне», фотаальбомы Анатоля Клешччука і «Фотаслова» Яўгена Пясецкага, віктарыя і розыгрышы прызоў, іншае...

Прыходзьце. І зразумела ж, выспіеце нашу, старэйшую і адзіную са штодзённых беларускамоўную... А яшчэ — дасыліце калюны на розыгрышы прызоў. І тады... Цяпкам магчыма, што на выніках гэтай падліскі мы прыедем да вас. З халадзільнікам...

А чаму б і не?

Валентына ДОУНАР, Інга МІНДАЛЁВА, Яўген ПЯСЕЦКІ, Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Рэпартаж у нумар

РАННЯЯ ПАСЯЎНАЯ? ГЭТА «ПЛЮС»! ПЕРАКАНАНЫ ЗЕМЛЯРОБЫ СТАРАДАРОЖЧЫНЫ

Нечакана ранняя вясна ўнесла карэктывы ў привычны графік работы ў полі. Сяўба пачалася сама меней на два тыдні раней, чым звычайна. Казімір Чарапок працуе механізатарам у сельгасгаспадарчым вытворчым кааператыве «Залужжа», што на Старадарожчыне, вось ужо 29 гадоў. «Такога, каб ужо ў сярэдзіне сакавіка сяць па-чыноўна, не памятаю, — кажа Казімір Мікалаевіч.

— Абед у тэрмасах — гэты велікі зручна, — азначылі механізатары Дзмітрый ВАЛОЖЫНСКІ і Дзмітрый ПАРХОМЕНКА, якіх мы сфатаграфавалі на палетках СВК «Залужжа».

У «Залужжы» пачатак сяўбы адначалі ўрачыста — наладзілі сапраўднае свята «першай баразны». На яго запрасілі калектывы мастацкай самадзейнасці, а таксама айца Аляксандра — каб маліту працаўтвара, як у стараы часы. «Настрой адрозніваецца, — узгадвае Казімір Чарапок, — праца — толькі ў радасці». Ды і заробіць можна добра грошы, вынікі штодня кожнаму абвешчваюць. Пасля завяршэння сяўбы лепшыя механізатары гаспадаркі атрымаюць яшчэ і вярхоўную прэмію — «дадатак» складае трэць ад асноўнага заробку. Самым вопытным даверылі новы трактар — Казімір Чарапок перасеў са свайго МТЗ-1221 на замежны «Фондт», які атрымаў перад пасяўной.

— Гэта велікі высакарашчынна-цыйная тэхніка, — кажа старадарожчынскі свак «Залужжа» Аркадзь Нікановіч, — і даволі выгадная — расход паліва складае 10 літраў на гектар. Калі ўлічыць тое, што за адзін праход выконваецца адрозніваецца некалькі тэхналагічных аперацый, то эканомія гаручага адчуваецца.

Для таго, каб максімальна павялічыць эканамічны эфект ад выкарыстання замежнай тэхнікі, трактары будучы працаваць кругласутачна. Як паведаміў першы намес-

нік старшын Старадарожскага райвыканкама Вячаслаў Карнівец, раён атрымаў шэсць «Фондтаў». Разам з «Джон дзірама», які прыгнаны раней, выхадзіць даволі мала трактары працуе цэлае «звяно» з некалькіх механізатараў (якія папярэдне прайшлі спецыяльнаму падрыхтоўку ў міграспадарчым вучэбным камбінаце), так што гэтая тэхніка не будзе простаіць.

«Фондты» і «Джон дзіра» апрацоўваюць палову пасяўных плошчаў Старадарожчыны, якія сёлета складаюць больш чым 21 тысячу гектараў.

— Ранняя пасяўная — адзін з «плюсаў», — упэўнены Вячаслаў Карнівец. — Мы надзіраем падрыхтаваліся, думаем сяўбу ранніх культур правесці да 10 дзён, а з

ЗЯМЛЯ І ЛЮДЗІ МІНШЧЫНЫ

рытываны больш чым 1,5-гадовы запас, сёлетнія планы таксама значныя. Плануецца пасеяць каля 9 тысяч гектараў кукурузы. «Царыца палёў» на пясках Старадарожчыны прыжываліся надзіраючы, у мінулым годзе акрамя сіласу тут намалалі тысячы тон каштоўнага зерня (сёлета яго плануецца атрымаць ужо ў дзесяці (!) разоў больш). «Гэтая культура дазволіла як трэба накаarmiць жывёлу, — кажа Вячаслаў Карнівец. — Яшчэ гадоў пяць там здаралася, што і саломы кармілі, тады ад кожнай каровы дайлі па 2,5 тысячы літраў малака за год. А зараз да 4 тыс. наблізіліся».

— За апошнія пяць гадоў аб'ёмы вытворчасці малака павялічылі ўдвая, а мяса — у 1,8 раза, — заўважае старшыня Старадарожскага райвыканкама Васіль Усік. — 90 працэнтаў вырुकі ў аграрна-мясным комплексе раёна займаюць наступлены ад жывёлаводстваў. Гэта крыніца нашага драбтва, таму такая вялікая ўвага надаецца развіццю мяса-малочнага накірунку. Павелічэнне аб'ёмаў вытворчасці — дадатковы дамаў вытворчасці — дадатковы дамаў магчыма павысіць памер аплаты працы высцоўкаў. Сёлета за сяўбу чалавек рэальна можа заробіць 500–600 долараў. Зразумела, трэба прапрацаваць — работы дзень цяпер складае 10–12 гадзін.

Як паведаміў галоўны арганом упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Старадарожскага райвыканкама Сяргей Казеца, сёлета плануецца атрымаць 42 тысячы тон збожжа. Прырост чакаецца значны, паколькі ў мінулым годзе сабралі 27 тыс. т. Усе работы будучы выкананы ў адпаведнасці з тэхналогіяй, у належаць аграцэхнічныя тэрміны. Прыбуўка дасць і прымяненне сучаснай тэхнікі — паводле падлікаў спецыялістаў, выкарыстанне камбінаваных пасяўных аграгатаў дазваляе павялічыць ураджайнасць не менш чым на 5 цэнтнераў з гектара. «Мяркуючы па ўсім, павялічыць надзіраючы вынік, — упэўнены Аркадзь Нікановіч. — Стан пасеваў пасля зімоўкі надзіраючы».

(Заканчэнне на 2-й стар.)

А на мой погляд...

Дрэвы абрэзалі, расаду пасадзілі. Чакаем цяпла

Хоць да масавых работ на агародах, дацных і прысядзібных участках яшчэ далекавата, у руплівых гаспадароў ужо колькі тыдняў прабіваецца на падаконніках расада, а самі яны паспелі наведваць не адзін магазін і набыць патрэбны рэштунак, насенне, угнаенні. А хто не вытрымаў і ўжо «падскочыў» на свае соткі — хоць бы глянуць, што там ды яе ясла зымы.

А як адаб'ецца ранняя вясна на пачатку надыходзячага сезона? Што ўжо зрабілі, а што плануецца на бліжэйшую перспектыву?

Наталля БРЫГА, намеснік дырэктара цэнтры банкаўскіх паслуг № 318 у г. Нароўля філіяла № 317 ААБ «Беларусбанк» г. Мазыра:

— У мяне прыватны домік, зразумела, агарод. Ужо высадзіла расаду на падаконніку: памідоры, перац. Агрукі я звычайна высаджаю адрозніваць ад адроты грунт пазней — пад плёнку. Бульбу яшчэ маю, прычым усё ахвотнікі могуць узць прама на працы (кіраўніцтва дамаўляецца) па 10 сотак зямлі. У аднаго нашага работніка ёсць асабісты трактар, дык ён нам вельмі дапамагае. Саджанцамі пакуль не займаюся, але іх хутка будучы вазіць на наш рынак. Магчыма, прыгледзім ярыбню або грушу. Угнаенні звычайна выкарыстоўваем, уносім іх з восені, хоць на тым жа рынку цяпер можна набыць што заўгодна.

Надзея КАПІЧНИКАВА, загадчыца аддзела тэхналогіі і пладаводства РУП «Інстытут пладаводства Нацыянальнай акадэміі навук»:

— Зараз можна праводзіць абрэзку плодовых культур, што, напрыклад, асабіста я нядаўна і рабіла. З зямлі я працаваць расаду рана. Хоць на глыбіні 20 сантыметраў яе тэмпература складае +2 °С, актыўнасці усё роўна няма. Трэба пачакаць, пакуль плюсовая тэмпература паветра будучы перавышыць +10 °С. Калі пачнуць набухаць пупышы, трэба праводзіць падкорку сада, а калі тэмпература паветра ўсталяецца вышэй +5 °С — не спяніцца да апрацоўкаў ад кветкаеда. Можна выкарыстоўваць нават механічны спосаб: рацыяныя паклісці пад дрэва плёнку і патрэсці галіны, дрэва. А ўвогуле на гэты тыдзень сіноптыкі абвешчваюць снег з дажджом, таму трэба пачакаць цяпла.

Валентына КОНАНОВА, старшыня Рэспубліканскага камітэта прафсаюза работнікаў гандлю:

— Бясспрэчна, плануем такія работы. Найперш правесці абрэзку дрэў, прыбраць пасля зімы сам уадак. Расаду я апошнім часам дома не вырошчваю, пры неабходнасці набываю яе на рынку. Ды і, па праўдзе, градак у мяне на участку не вельмі шмат, асноўнае месца займае газон ды кветкі. Кветкі пераважна шматтадовыя, але кожны сезон высаджваем і аднагадовыя — расады.

Наталля СУХАЯ, вядучы метадыст на рамяствах і промыслах дзяржаўнай установы «Мінскі абласны цэнтр народнай творчасці»:

— У нашай сям'і ў вёсцы хата, якую можна назваць дачай. Наколькі я ведаю, бацька ўжо абразаў на участку садовыя дрэвы. На расаду высадзілі перцы, памідоры. Кветкі мы звычайна напачатку высаджваем у цяпліцы, а потым расаду пераносім на участак. Ці плануем прымяць уздел у вясновых пасяўных работах? Канешне, як толькі надзідзе час, чакаюць грады.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ПАЛІВАННЕ ІДЗЕ ЗГОДНА З ПРАВІЛАМІ

Згодна з Правіламі вядзення паліўнай гаспадаркі і палівання, з 20 сакавіка ў краіне пачынаецца чарговы сезон палівання на самай глушцы і цецерука на такавішчах.

З палыхода і засады ён будзе дазволена з 3 да 9 гадзін па 10 мая ўключна. Як адзначылі ў Міністэрстве лясной гаспадаркі, глушцы і цецерука адносіцца да нарматыва віду здабычы: калі ліміты — як правіла, адносна невялікія — узгадняюцца карыстальнікамі паліўных угоддзяў на месцах з райвыканкамамі. Здабыча грузі-белалобай і гусі-гуменіцы вядзецца ў краіне з 10 сакавіка і працягнецца таксама да заканчэння першай дажджы мая.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАТРЫМАНЫ ПАДАЗРОНЫ Ў РАСТРЭПЕ ЦЫГАНАЎ

Супрацоўнікам следча-аператыўнай групы ўдалося выйсці на след і затрымаць мужчыну, які падазраецца ў расстрэле цыган — мужа і жонкі: здарэнне, нагадаем, адбылося ў Жлобіне ў ноч з 8 на 9 сакавіка гэтага года.

Як адзначаюць ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, расследаваннем гэтай гучнай справы займаўся найбольш вопытны супрацоўнік УУС Гомельскага аблвыканкама, ўпраўлення крымінальнага вышук МУС, прадаўжнік пракуроры. У доме, дзе пражывалі забітыя, спецыялісты знайшлі сляды пальцаў рук, сем пісталетных стрэляных гільз і іншыя рэчывы доказы. Спачатку ў спіс падазроных трапілі тры — 24-гадовы мясцовы жыхар, які раней быў судзімы за крадзеж, хуліганства і рабаўніцтва, а таксама двое яго сяброў. І калі апошняе двое, пасля таго як устаноўлена, што яны не маюць дачынення да злачынства, адлучаны, то першы прызнаў сваю віну і змешчаны ў следчы ізалятар у Гомелі. Як мяркуецца, прычынай трагедыі сталі непрыязныя адносіны паміж сям'ёй забітых і падазроным.

Ігар ГРЫШЫН.

ГАРУЧАЕ, ДЫ НЕ ТОЕ

Дзве цыстэрны са спіртм затрымалі супрацоўнікі Мазырскай мытні.

Як паведамілі «Звяздзе» ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта, вадкі груз перавозіцца з Украіны пад выгледам высокаактанавай дабайкі да бензіну. Беларуская мытніца запародзіла надобрае і накіравалі ўзор рэчыва на лабараторны аналіз. Высветлілася, што насамрон у чыгуначных цыстэрнах перавозіцца этылавы спірт. Груз вагой каля 110 тон і коштам больш за 160 мільянаў рублёў затрыманы.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

ПРАДПРЫМАЛЬНЫ ПРАПАРАШЧЫК — НА ЛАВЕ ПАДСУДНЫХ

19 сакавіка ў Бабруйскім міжгарнізонным ваенным судзе павінна была слухацца справа прапаршчыка адной з вайсковых часцей, які абвінавачваецца ў крадзежы запасных частак да бронетанкавай тэхнікі.

Паводле паведавання прэс-групы УКДБ па Магілёўскай вобласці, у ліпені мінулага года тэхнік-начальнік захоўвання вайсковай часты стаў шукаць пакупніку ў суседніх краінах, дзе фары, радуктары, элементы тармацкай сістэмы і іншыя танкавыя дэталі карыстаюцца попытам у некаторых галінах нафтаперапрацоўчай прамысловасці ў сельскай гаспадарцы. Прадпрымаць панарыць прапаршчыка затрымалі і аказалася, што непрацяглы час ён здолее навіскай вайсковай часты ўрон на суму, якая перавышае 25 мільянаў рублёў. Расследаванне праводзіла ваенная пракуратура, справа была перададзена ў суд. За крадзеж шляхам зложвання службовымі паўнамоцтвамі прапаршчыка можа атрымаць пакаранне ў выглядзе пазбавлення волі на тэрмін ад 5 да 12 гадоў. Аднак усё кропкі над «і» будучы паступлены на судовым працэсе, пачатак якога, аднак, адкладзены. Падсудны паскардзіцца на высокі цыск і гэта падвердзіць агляд урача. Калі палепшыцца яго стан здароўя, суд у Бабруйску адновіцца.

Ілона ІВАНОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

НА ШАХЦЕ Ў НОВАКУЗНЕЦКУ 25 ЧАЛАВЕК ЗАГІНУЛІ, ЛЭС ЯШЧЭ 73 НЕВАДОМЫ

У 10.30 па маскоўскім часе на шахце «Ульянаўская» ў горадзе Новакузнецку Кемераўскай вобласці адбыўся выбух метану. У момант выбуху ў шахце знаходзіліся 186 чалавек. Згодна з папярэдняй інфармацыяй, у выніку здарэння загінулі 25 чалавек. Паводле звестак, якія паступілі з месца здарэння на канец урачэння дня, з шахты было выведзена 88 гарнікаў.

У ходзе выратавальных аперацый было задзейнічана 11 выратавальных тэраўдаў. На месца здарэння прыбылі губернатар Кемераўска

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПАВІНШАВАЎ

...прэзідэнт Ірландыі Мэры Макаліс з нацыянальным святам — Днём Святога Патрыка. Кіраўнік беларускай дзяржавы пацвердзіў зацікаўленасць Беларусі ў далейшым развіцці ўсебаковага супрацоўніцтва з Ірландыяй на карысць двух народаў.

...мастацкага кіраўніка заслужанага калектыву «Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла Рэспублікі Беларусь імя Р.Р.Шырмы» народную артыстыку Беларусі Людмілу Яфімаву з юбілеем.

Увішаванні, у прыватнасці, адзначаецца, што дзякуючы талентам музыканта, арганізатара і педагога Людмілы Яфімавай, ён тонка мастацка гуту і вялікай працаздольнасці Дзяржаўнага акадэмічнага харавая капэла Рэспублікі Беларусь імя Р.Р.Шырмы заўважана і прызнавана лепшымі традыцыі вакальнага мастацтва, стварае чужоўныя канцэртныя праграмы, якія карыстаюцца вялікім прызнаннем у аматарскай музыцы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ТРАПІЦЬ У ЛАТВІЮ СТАНЕ ПРАСЦЕЙ

15–16 сакавіка ў Мінску прайшлі беларуска-латвійскія кансультацыйныя кансультацыі. Асноўнай тэмай абмеркавання стаў пранаваны латвійскім бокам новы праект Пагаднення аб спрощэнні парадку перасячэння мяжы паміж Беларуссю і Латвіяй жыхарамі прыгранічных тэрыторый.

Як паведамілі ў Міністэрстве замежных спраў Беларусі, удзельнікі кансультацый дамовіліся прадугледзець у гэтым дакуменце «магчымы масьць выдачы прыгранічнаму насельніцтву льготных шматразовых віз (з латвійскага боку — дазваляю на ўезд) з тэрмінам дзеяння да двух гадоў». Завяршыць працу над Пагадненнем плануецца да канца 2007 года. Падчас кансультацый абмяркоўвалася і маючае адбыцца далучэнне Латвіі да Шэнгенскай прасторы. Беларускі бок «выказаў зацікаўленасць» у тым, каб пасля далучэння Латвіі да Шэнгена была ўстаноўлена на ўзаемнай аснове плата за выдачу віз у памеры, які не перавышае 35 еўра.

Бакі прыйшлі да высновы, што «неабходна спраціць працэдурі вырашэння і шэрагу іншых пытанняў». У прыватнасці, як паведамілі ў МЗС, гаворка ідзе пра магчымае павелічэнне з 90 да 180 дзён у год дазволенага тэрміну знаходжання на тэрыторыях дзвюх краінаў.

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

На наступным тыдні асноўную нагірку на тэлефоннай «гарачай лініі» Міністэрства аховы здароўя (222-70-80) возьмуць на сябе: 20 сакавіка — наместнік галоўнага ўрача Рэспубліканскага клінічнага шпітала інваліды Вялікай Айчыннай вайны ім. П.М. Машарава Сяргей Рыгоравіч ГУСЕУ. 21 сакавіка — галоўны ўрач Рэспубліканскага цэнтры медыцынскай рэабілітацыі і балнеалячэння Сяргей Сяргеевіч КАРЫЦЬКА.

«Прамая лінія». Ломаць слухае»

Менавіта так пачынаў размову з жыхарамі Віцебшчыны, якія патэлефанавалі на «прамую лінію», старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь Зянон Ломаць. За тры гадзіны ён выслухаў 45 чалавек. А ўсяго былі прыняты 129 званкоў.

Паколькі Зянон Кузьміч доўгі час займаў пасаду памочніка Прэзідэнта — галоўнага інспектара па Віцебскай вобласці, ён у некаторыя пытанні, які кажуць, унікалі адроз, тэматыка скаргаў некаторых грамадзян была яму вядомай і раней. Разам з ім у актавай зале рэгіянальнага Камітэта дзяржаўнага кантролю выслуховалі адказныя асобы аблвыканкома, віцебскага гарвыканкома, прадстаўнікі масцоўых філіялаў рэспубліканскіх ведамстваў...

Самая першая праблема, што выслухаў Зянон Ломаць, актуальныя не толькі для Віцебска. Аб ёй расказаў ваенны пенсіянер, інвалід, які паскардзіўся на адсутнасць у абласным цэнтры спартыўнай залы для заняткаў інвалідаў-калясачнікаў: «Раней такую магчымаць мы мелі ў спарткомплексе «Лакмаматы», а зараз шукаем памяшканне. Адакныя за развіццё спорту ў рэгіёне не дапамагалі нам вырашаць транспартныя праблемы».

— Чаму абласныя структуры не абараняюць інтарэсы інвалідаў? — запытаў прысутных кіраўнікоў Зянон Кузьміч. І адразу ж было даручана старшыню Камітэта па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва аблвыканкома разабрацца і абавязкова знайсці магчымаць дапамагчы. Падчас «прамой лініі» былі і дробныя пытанні, якімі, бадай, дзяржаўкантроль і не павінен займаць.

У прыватнасці, другая скарга ад імя віцебчаніна заключалася ў тым, што «перагарадзілі дарогу, таму машыны пакарнай службы, «хуткай неадкладнай дапамогі» і інш. не могуць заехаць у двор». Высветлілі сітуацыю Зянон Кузьміч папрасіў першага наместніка старшыні віцебскага гарвыканкома.

Дарэчы, 13-е пытанне шчыра ўсхвалявала Ломаць. Жычаныя расказала аб тым, што ў 2000 годзе стала ў чаргу на атрыманне жылля: «Напрыканцы 2005-га размеркавалі кватэры сярод тых, хто значна пазней стаў у чаргу, а пра мяне забылі. Да каго толькі ні звярталася з пытаннем: чаму? Ды толькі адпкі атрымлівала». Зянон Кузьміч паабяцаў, што, калі ўсё гэта праўда, тады раўнадушныя чыноўнікі, пра якіх узгадала грамадзянка, павінны быць звольнены за такую непавагу да праблемы канкрэтнага чалавека.

З вёскі Карпішка Дошчыцкага раёна скардзіліся: «Школа мясцова ў дрэнным стане: дах цячэ, побач з будынкам — канавы. А ў нас жа аграгарадок летас афіцыйна адкрыўся, трэба ж завяршаць усё работы, што зараз прыпынены!» Жыхар пасёлка Бешанковіцкага ляснозавода паскардзіўся на тое, што вяду даводзіцца браць з ракі, бо артызанская свідравіна не працуе. А пенсіянер з Браслава пакардзіўся на дрэнную якасць хлеба, што робяць у гарадку: «А каб набыць прывазны, трэба доўга ў чарзе стаць». Кожны атрымаў абяцанне, што яго «сінгал» не застаецца без разважання, а ў асобных выпадках усімі нюансамі зваротаў будучы займацца праваахоўныя органы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

РАННЯЯ ПАСЯЎНАЯ? ГЭТА «ПЛЮС»!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У СВК «Асвіца» сяўба таксама ідзе поўным ходам. У старшыні гаспадаркі Алегі Бегунца гэтая пасяўная першая на пасадзе кіраўніка. Пачатак, як ён лічыць, павінен атрымацца ўдалым. Канешне, сяўба сёлета незвычайная, але можа гэта і да лепшага. «Памятаецца, як раней казалі: кідай авёс у граць — і будзеш князь, — каза Алег Бегунец. — Вось і мы з ауса пачынаем». На дапамогу ў «Асвіцкі» прыйшоў нямецкі трактар з райаграсервісу. Сваёй тэхнікі ў сельгаскааператыве малавата, бо плошча ворыва тут, бадай, адна з самых вялікіх у раёне. Усё павінна прыносіць прыбытак — так тут лічыць, таму дакладна працываюць кожны крок. У тым ліку вывараюць і што севць: напрыклад, павялічылі плошчы пад самымі прыбытковымі культурамі. «Трэба вырабляць больш таварнай прадукцыі, рэалізацыя якой прыносіць грошы, — лічыць Алег Бегунец. — Толькі ў такім выпадку ў гаспадаркі ёсць перспектыва».

Між тым, як кажуць, праца працай, а абед — па раскладу. Двухразовае гарачым харчаваннем падчас сяўбы на Старадарожчыне не забяспечаны ўсе механізатары. Ежу прывозяць прама ў поле. Прычым расцённы, які паведаміў старшыня праўлення Старадарожскага раённага спажыватварыства Станіслава Мароз, «узмоцненая» — порцыя ўдвайваецца, чым звычайна ў стапоўцы. Акрамя ўсяго іншага, па-

Адзін з самых сучасных комплексаў, якія працуюць на беларускіх палетках у СВК «Асвіца», даручаны Сяргею КІСЛЯВІЧУ. На ім у час пасяўной вольны механізатар замяшчае адначасова работу некалькіх трактарыстаў.

станыя ў меню свежая гародніна — агуркі, памідоры, капуста. Таксама штодня кожнаму механізатару выдаецца паўтарылітровы бутэлка мінеральнай вады Старадарожскага дзха безкальцыяных напояў. Дарэчы, тутэйшай мінералка лічыцца вельмі карыснай. Кажуць, што каштоўныя ўласцівасці мясцовай вады ў свой час заўважылі яшчэ князі Галшанскія.

Агульны кошт абеду выходзіць пад 3—3,5 тысячы рублёў. Аднак для механізатару гаспадаркі ўстанавіваюць мінімальныя расцэнкі — напрыклад, як адзінчыц Акрэдзь Нікановіч, у СВК «Залужжа» зараз яны скла-

даюць 500 рублёў. У стапоўцы сельгаспрадпрыемства цяпер таксама «гарачая пара» — трыба гатаваць і развозіць абеды. Які заўважыла павар Алена Ждановіч, ежу раскладваюць у спецыяльныя кантэйнеры, якія пасля ўпакоўваюцца ў цапкі. Так што абеды доўгі час захоўваюцца гарачымі ўласцівасці мясцовай вады ўзмоцнена: калі мы наведвалі гаспадарку, у меню быў расольнік, бульбяное піорэ з катлетамі і кампот. Звычайна абед доўга не працягваецца — няма калі рассядзтвацца, бо работы ў полі яшчэ шмат...

Мікалай ЛІТВІНАЎ. Старадарожскі раён.

РАБАЎНІКІ З ВЯЛІКАЙ ДАРОГІ

Больш за два гады гоісала па краіне банда, якая спецыялізавалася на крадзяжах аўтамабіляў, рабаўніцтвах, узброеных нападках. Як паведамілі «Звяздзе» ў праўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС краіны, злачынцы дзейнічалі вельмі нахабна, рабавалі не толькі асобных грамадзян, але і целыя арганізацыі, установы і прадпрыемствы розных формаў уласнасці. Напрыклад, у студзені 2005 года бандыты ў масках здзейснілі узброены напад у Смаргонскім раёне на апэратара аўтазапярэчнай станцыі. Злачынцы адабралі ў работніка АЗС больш за 5 мільянаў рублёў. Увогуле, за перыяд з вясны 2004 па восень 2006 года банда з васьмі «штыкоў» здзейсніла больш за 60 злачынстваў. Вялікімі і затрымалі дзёржкі рабаўнікоў супрацоўнікі сталічнага ўпраўлення па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй разам з апэратывнікамі крымінальнага вышуку УУС Мінвалвыканкома. Днямі адбыўся суд над злачынцамі групай. Суд Мінскага раёна і горада Заслаўя вынес суровы прыгавор кожнаму бандыту: ад 12 да 15 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

У ветэранаў — юбілей!

Сёння спяўнаецца 20 год з дня стварэння Мінскай абласной арганізацыі ветэранаў вайны, працы, Узброеных Сіл і праваахоўных органаў. З нагоды ўрачыстай даты ў Мінскім аблвыканкаме пройдзе святочнае мерапрыемства, у час якога старшыня Мінвалвыканкома Мікалай Дамашкевіч уручыць ветэранам падзячныя лісты.

Старшыней арганізацыі з першага дня яе заснавання з'яўляецца Аляксандр Слабада. Чалавек-легенда — так яго называюць не толькі на Міншчыне, але і ва ўсёй краіне. Герой Сацыялістычнай Працы, кавалер двух ордэнаў Чырвонага Сцяга, вопытны франтавік-разведчык, ганаровы грамадзянін Мінскай вобласці... Сёння, які дзевяцігоддзі таму, Аляксандр Іванавіч не можа сядзець без справы.

Клопат аб людзях сталага ўзросту, дапамога адзіночкім, хворым ветэранам, вырашэнне іх бытавых праблем — над гэтым абласная арганізацыя працуе штодня. Дзякуючы наладжанаму кантакту з выканаўчымі камітэтамі Міншчыны ветэранская арганізацыя мае магчымаць вырашаць праблемы людзей.

Ветэраны заклапочаны і такой адказнай справай, які патрыятычная выхаванне падладзі.

Даты Хведар ЖЫЧКА

ЖЫТА, РУЖА І ПАЛЫН

Хмара чорная не знае, хто ёй — пасынак, хто — сын, шчодры ў май палівае жыта, ружу і палын. Сонца яснае не знае, хто там — пасынак, хто — сын, шчодрэ песьціць, аргавае жыта, ружу і палын.

І зіма не разбірае, хто ёй — пасынак, хто — сын, снежнай коўдаў укрывае жыта, ружу і палын. Хто больш родны, хто з іх лепшы, знаю, можа, я адзін: жыта корміць, ружа песьціць, леўчыц гаркатой палын. 1985

20 сакавіка пэат Хведар Дамітрыевіч Жычка святкуе 80-гадовы юбілей. Ён нарадзіўся ў пасёлку Марс Жлобінскага раёна. Працаваў у выдавецтва «Беларусь» і «Мастацкага літаратуры», галоўным рэдактарам газеты «Літаратура і мастацтва»... Аўтар многіх паэтычных кніг, у тым ліку «Росныя лілеі», «Настой», «Абдымки сонца» і інш.

Шчыра ВІНШУЕМ!

Герой дня ПРЫЗ «ЗОРНАГА ЦЫРКА» ПАЕДЗЕ Ў ВІЦЕБСК

17 сакавіка было названа імя пераможцы першага айчыннага рэаліці-шоу «Зорны цырк» на канале АНТ. Ім стаў адзіны іншагародні ўдзельнік шоу, настаўнік беларускай мовы і літаратуры з Віцебска Павел Кежа. Менавіта ён і атрымаў у прамым эфіры ключы ад аўтамабіля «Пежо-207». «Я накуль не ўсвядоміў сваю перамогу да канца, таму галоўнае адчуванне зараз — шок», — прызнаў Павел.

На працягу 8 выпускаў гледачы і журы ацэньвалі выступленні 12 удзельнікаў праекта — 6 папулярных у Беларусі персанжаў і 6 людзей самых розных прафесій. Пасля кожнага шоу адзін з канкурсантаў, хто атрымаў найменшы адзнакі ад журы і найменшую падтрымку ад гледачоў, выбываў з барацьбы за галоўны приз. На фінальным этапе шоу «адселялі» спявачка Алена Грышанавіч і банкір Юрый Каштаню, і кола прэтэндэнтаў звужалася да трох чалавек: вядзьмак Першага музычнага тэлеканала Люся Лушчык, акцёр Георгій Волчак і настаўнік Павел Кежа. Пасля дэманстрацыі іх выступленняў тэлегледачам было дадзена ўсяго паўгадзіны на інтэр-актыўнае галасаванне — але нават гэтага часу балебольшыкам Паўла Кежы хапіла, каб забяспечыць настаўніку перавагу амаль у 7 тысяч галасоў. Усяго ж Павел набраў 26 785 гледачскіх сімпатый, за Люсю Лушчык быў пададзены 19 981 галас, Георгію Волчак атрымаў 8050 галасоў.

Дарэчы, у самога Паўла, паводле яго слоў, не было ніякага

Парламенцкі дзёнік

ПАТЭЧНАЕ КРЭДЫТАВАННЕ — ВЫЙСЦЕ ДЛЯ БЕЛАРУСІ?

Сёння ў паляпшэнні жыллёвым умоў мае патрэбу каля 500 тысяч грамадзян і сем'яў. Каб забяспечыць іх новым жыллем да 2010 года, неабходна пабудавать 26 млн кв. метраў жылля. Лёбвы вельмі высокія. Толькі на бюджэтных сродкі разлічана немагчыма, а таму немалая частка робіцца на прыцягненне ўласных сродкаў грамадзян. Рэалізаваць апошняе ў поўнай ступені, лічыць старшыня камісіі па эканоміцы, бюджэту і фінансах Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Сцяпан Пісаровіч, магла б дапамагчы «цэласная сістэма іпэтанэга жыллёвага кредытавання».

Будзем — шмат, патрэбы — не паманяюцца

Як вядома, на працягу 90–95 гадоў мінулага стагоддзя ў краінах СНД рэзка упалі аб'ёмы будаўніцтва жылля. Калі раней у Беларусі будавалася ў год 84 кватэры на 10 тысяч чалавек, то ў 1995 годзе — толькі 27. Пераўтварэнні закранулі і краіны Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, Прыбалтыкі. Асабліва вялікае зніжэнне Kredyтавання жылля назіралася ў Літве, Славакіі, Эстоніі.

У 2005 годзе сітуацыя змянілася. У лідары па ўзводж жылля, адназначна Асацыяцыя беларускіх банкаў Фелікс Чарняўскі, сярэдні прырост Расіі — 50,7 працэнта. А вось у Польшчы рост быў яшчэ большым — 122,9 працэнта. Істотны рост мела Славаенія — 82,5 працэнта, Венгрыя — 83,3 працэнта. Такім чынам, па тэмпах будаўніцтва жылля яны істотна абганілі Беларусь, бо асноўная стаўка там робіцца на іпэтанэна Kredyтаванне. У той жа час у нашай краіне пры высокіх тэмпах будаўніцтва, адзначыў Ф. Чарняўскі, «практычна не паманяюцца колькасць тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў».

Большасць жыллёвых Kredyтаў — ільготныя

Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2006–2010 гады прадугледжвае штогадовае нарошчванне аб'ёмаў будаў-

ніцтва жылля і дэвядзеце яго да ўмоў мае патрэбу каля 500 тысяч грамадзян і сем'яў. Каб забяспечыць іх новым жыллем да 2010 года, неабходна пабудавать 26 млн кв. метраў жылля. Лёбвы вельмі высокія. Толькі на бюджэтных сродкі разлічана немагчыма, а таму немалая частка робіцца на прыцягненне ўласных сродкаў грамадзян. Рэалізаваць апошняе ў поўнай ступені, лічыць старшыня камісіі па эканоміцы, бюджэту і фінансах Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Сцяпан Пісаровіч, магла б дапамагчы «цэласная сістэма іпэтанэга жыллёвага кредытавання».

Асноўная доля інвестыцый у жыллёвае будаўніцтва ў апошнія гады прыходзіцца на сродкі насельніцтва і арганізацыі, а таксама на Kredyты банкаў. Прычым выдзяленне бюджэтных сродкаў Kredyтавання жылля, а выдача банкаўскіх Kredyтаў павялічвалася. У мінулым годзе доля банкаўскіх Kredyтаў склала каля 40 працэнтаў, пры тым гэты год — 46,3 працэнта. Больш частка Kredyтаў, што выдаюцца банкамі на паляпшэнне жыллёвых умоў, — ільготныя. У 2006 годзе ў параўнанні з 2001-м доля льготных Kredyтаў павялічылася ў 7 разоў, або з 210 млрд да 1,49 трлн рублёў. У той жа час можна назіраць і тэндэнцыю да павелічэння выдачы Kredyтаў банкамі на агульных падставах: у 2006 годзе ў параўнанні з 2004-м іх аб'ём вырас у 1,7 раза, што звязана, лічыць М. Лузгін, «са зніжэннем працэнтных ставак па Kredyтах, а таксама ростам даходаў насельніцтва».

Сёлета за кошт Kredyтаў банкаў жыллёвае будаўніцтва павінна быць прафінансавана на суму ў 2 трлн 194 млрд рублёў, з іх па льготных Kredyтах — 2 трлн 35 млрд. Аб'ём няльготных Kredyтаў, такім чынам, невялікі, аднак М. Лузгін лічыць, што вынік па годзе будзе большым за прагноз.

Наместнік старшыні праўлення Нацбанка ўзгадаў адзін з механізмаў прыцягнення рэсурсаў для фінансавання будаўніцтва жылля — жыллёвыя будаўніцтва аберажэнняў, што прадугледжвае накіраванне фінансавых рэсурсаў насельніцтвам на банкаўскіх рахунках на працягу шэрагу гадоў у памеры 50 працэнтаў кошту жылля, а астатняя частка потым выдаецца ў выглядзе Kredyтаў. Выкарыстоўваць гэту

сістэму з мінулага года пачаў ААБ «Беларусбанк». Сродкі насельніцтва будуць класіся на дэпазіт пад стаўку рэфінансавання (цяпер гэта 11 працэнтаў). Пасля завяршэння этапу накіравання банк будзе выдаваць Kredyты. Яго ўмовы, адзначыў М. Лузгін, «больш прыцягальныя» ў параўнанні са звычайнымі — стаўка рэфінансавання плюс адзін працэнт. Выплата працэнтаў будзе рабіцца роўнымі ўзносамі, прычым можна будзе браць адтэрміноўку на тэрмін да трох месяцаў. За 8 месяцаў удзельнікам сістэмы жыллёвых будаўнічых аберажэнняў стала больш за 5 тысяч чалавек, якія ўнеслі на накіравальныя рахункі 32,4 млрд рублёў. Дарэчы, Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва распрацавала законпраект «Аб жыллёвых Kredyтных аберажэннях», які прадугледжвае прадстаўленне субсідый грамадзянам, якія стаўць на ўліку на паляпшэнне жыллёвых умоў і маюць права на дзяржаўную падтрымку.

Ці «адкажа» іпэтанэ на жыллёвае пытанне?

Інстытут іпэтанэ ў Беларусі існуе. Аднак існуючага закондаўства, лічыць першы наместнік міністра эканомікі, «распрацоўчынік не надта жорстка ўскладняюцца на грамадзяніна абавязальнасць». У прыватнасці, банк змога зварнуць у суд толькі тады, калі грамадзянін тройчы на працягу года не выконвае свае абавязальнасці па выплаце Kredyтаў. Акрамя таго, суд можа прызнаваць парушэнні нязначнымі і прызначаць гадавую адтэрміноўку па выкананні абавязальнасцяў.

Паводле слоў П. Жабко, іпэтанэ дасць грамадзяніну права выбару, які тым не менш звязаны з рызыкай. Ён павінен рэальна ацаніць фінансавыя магчымасці як свае ўласныя, так і родных. Пры гэтым, лічыць першы наместнік міністра эканомікі, «распрацоўчынік не надта жорстка ўскладняюцца на грамадзяніна абавязальнасць». У прыватнасці, банк змога зварнуць у суд толькі тады, калі грамадзянін тройчы на працягу года не выконвае свае абавязальнасці па выплаце Kredyтаў. Акрамя таго, суд можа прызнаваць парушэнні нязначнымі і прызначаць гадавую адтэрміноўку па выкананні абавязальнасцяў.

Законпраект «Аб іпэтанэ» прапісвае працэдурі заложы маёмасці, на падставе якой, у прыватнасці, грамадзяне змогуць атрымаць Kredyт пад будаўніцтва жылля. Гэтая частка дакумента найбольш цікавая простае насельніцтва. Так, іпэтанэ жылль дамоў і кватэр будзе пранаявляцца ў адносінах да індывідуальных і шматкватэрных жылль дамоў, якія належыць грамадзянам або юрыдычным асобам на правах уласнасці. Іпэтанэ ж жылля, якая знаходзіцца ў дзяржаўнай уласнасці, дапускаецца не будзе.

Для перадачы жылля ў іпэтанэ грамадзянін, які мае на яго улас-

насць, павінен атрымаць згоду паўналетніх членаў сям'і, якія пражываюць з ім. Калі ж пражываюць непаўналетнія, абмежавана непаўналетнія, абмежавана непаўналетнія, то неабходна назваць згоды органаў апекі і папачальнасцяў.

Як лічыць П. Жабко, у законпраекце «ўстаноўлены аптымальны баланс праваў і абавязкаў залогадателя і залогатрымальніка, каб сістэма Kredyтавання была рэнтабельнай і найменш рызыкавай для банкаў, а таксама даступнай і бяспечнай для грамадзян». Асноўную праблему развіцця іпэтанэ Kredyтавання ён бачыць «у пэўным нежаданні банкаў прадастаўляць Kredyты пад залог маёмасці, на якую не можа быць зварнуць сплганне». Далаўненні ў грамадзянска-працэдуры кодэкс будаўніцтва звартаць сплганне на жылль дом або кватэру даўжніка ў выпадку невыканання абавязкаў, што забяспечаны іпэтанэ.

Паводле слоў П. Жабко, іпэтанэ дасць грамадзяніну права выбару, які тым не менш звязаны з рызыкай. Ён павінен рэальна ацаніць фінансавыя магчымасці як свае ўласныя, так і родных. Пры гэтым, лічыць першы наместнік міністра эканомікі, «распрацоўчынік не надта жорстка ўскладняюцца на грамадзяніна абавязальнасць». У прыватнасці, банк змога зварнуць у суд толькі тады, калі грамадзянін тройчы на працягу года не выконвае свае абавязальнасці па выплаце Kredyтаў. Акрамя таго, суд можа прызнаваць парушэнні нязначнымі і прызначаць гадавую адтэрміноўку па выкананні абавязальнасцяў.

Зразумела, пакуль рана казаць, наколькі эфектыўна будзе дзейнічаць у Беларусі іпэтанэ Kredyтаванне жылля. Аднак відавочна і іншае: менавіта такі від Kredyтавання апошнім часам прыявляецца ў свеце. Робяць на яго стаўку і нашы суседзі. Для прыкладу, у Расіі летас іпэтанэ Kredyты па памерах абшлі звычайныя Kredyты на будаўніцтва жылля. І для гэтай давалася пайсці на шырокае закондаўчае змяненні.

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

Ёсць праца — будзе перспектыва

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тут людзі працуюць, гадуець дзяцей, жывуць з надзеяй і перспектывай. А ў ляхавіцкіх палешукоў усё складаней, і гэта праблема не сённяшняга дня. Бедная зямля — нізкая ўраджайнасць, і нават за савецкім часам, калі ў гэтыя гектары ўвалівалі розныя ўгнаенні без меры, аднач ад зямлі ў параўнанні з затратамі была значна чым. А тут яшчэ здараюцца нечаканыя накладкі. Тухавіцкі брыкетны завод «Цягне» увесць пасёлка — дае жыхарам работу, але ў гэтую зіму прадпрыемства «праляцела». Тыражы тон брыкету было нарыхтавана, кінутае яго асабліва не кінуліся. Зіма лёгкая і многія палічылі, што можна перажыць яе і без торфу. Хоць, калі глядзець на сітуацыю па-гаспадарску, то неабходна было б не ўпусціць момант і зрабіць запас. У наступным годзе брыкет будзе больш дарагім і, магчыма, значна падымецца ў цане.

Мясцовыя фермеры сітуацыю не выправяць, бо на работу яны бяруць людзей, які правіла, сезонна і нямамога. Але ёсць факт, які гаворыць, што праблему можна вырашаць і знайсці варыянты, якія задаволялі б усё бакі.

У гэтай жа палескай зоне існаваў калгас «Новае жыццё», які меў сваякоўнае на 7 тысяч гадоў. На 2001 год там засталася крошчкі брыкет за паўтары тысячы свейней. Прыходзіла ў заняпад гаспадарка, а з ёй і комплекс. Прыбаўленне свейнай і вазае апусцілася да 300 грамаў у суткі. Поўнае запасценне стала на парозе, але Галаўніцкі — цэнтральная сядзіба гаспадаркі — гэта сучасны

Калі яно будзе надалей, пакажа час, але зразумела адно — прыват

Казахстан:

РАЗЛІК НА «РАЗУМНУЮ» ЭКАНОМІКУ І ЧАЛАВЕЧЫ КАПІТАЛ

Днямі ў пасольстве гэтай краіны адбылася прэс-канферэнцыя з нагоды штогадовага паслання прэзідэнта Нарсултана Назарбаева народу Казахстана. Яго пасол у Мінску Булат Іскакаў падрабязна пазнаёміў прысутных з асноўнымі палітычнымі правамі.

Гэтыя актуальны ў першую чаргу для Казахстанаў дакумент уяўляе немалы інтарэс і для нас. Казахстан — важны эканамічны і палітычны партнёр Беларусі.

Вялікі эканамічная развіцця Казахстана за апошнія гады, з якімі пазнаёміў Булат Іскакаў, уражвае. Назавём асобныя.

Казахстан у 2006 годзе і на 1 студзеня гэтага года яна складала 321 долар ЗША. За чатыры гады колькасць бедных у краіне знізілася амаль у чатыры разы — з 45 да 12 працэнтаў.

У прыватнасці, поўным ходам рэалізацыя трохдовага праграма па забеспячэнню будаўніцтва даступным жыллем.

У прыватнасці, поўным ходам рэалізацыя трохдовага праграма па забеспячэнню будаўніцтва даступным жыллем.

У прыватнасці, поўным ходам рэалізацыя трохдовага праграма па забеспячэнню будаўніцтва даступным жыллем.

Беларусь і свет

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Мемарыяльны знак памяці яўрэў, якія з XIV стагоддзя жылі на гродзенскай зямлі, адчынены ў абласным цэнтры.

Хваробы стагоддзя

ГЕПАТЫТ ДЗЕЙНІЧАЕ ПАЦІХУ. І МОЖА ПРЫКІНУЦА ГРЫПАМ

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Адно з першых месцаў у свеце па распаўсюджанасці сярод інфекцыйных захворванняў займае вірусны гепатыт.

Дыета пры вірусным гепатыце

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

Яна павінна быць такой, каб нагаруца на хворы орган была мінімальнай.

«Зменны абутак» для вясновай вуліцы

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

«Зменны абутак» для вясновай вуліцы

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

«Зменны абутак» для вясновай вуліцы

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

«Зменны абутак» для вясновай вуліцы

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Крэдыт аддзел рэкламы 287-17-79

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ Прадаецца

Звезда КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

ОДО «СТОМИЛБЕЛ» РЕМНИ ПРИВОДНЫЕ РУКАВА САЛЬНИКИ

Кабан жывой вагой 170 кг. (4500 руб. за кг).

Куплю Мотаблок МТЗ. Тэл. 8-029-4000-852.

Учреждение образования «Сморгонская государственная школа-интернат для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей»

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Утерьяный военный билет, выданный на имя А.А. Буртового

Тэл. у Мінску: 284-98-81 пасля 18.00.

Table with weather forecast for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гродна, Брэст.

Надвор'е на зэтра. Map showing weather conditions for different regions.

Table with weather forecast for various cities: ВАРШАВА, ВІЛЬНЮС, КІЕЎ, МАСКВА, РЫГА, С-ПЕЦЯРБУРГ.

20 сакавіка. 1582 год — увод у Вялікім княстве Літоўскім грыгарыянскага календара.

Усмійнемся! Хочаш пачуць захапляльную гісторыю? Напішы SMS на нумар жонкі са словамі «Я ўсё ведаю!»

Гульня № 1. «Будучыню Беларускага Футбола Я Бачу Аптымістычнай»

Прэзідэнт ФІФА пакінуў Беларусь з прыемнымі ўражаннямі ад добрай футбольнай інфраструктуры нашай краіны.

МЕЛЯРАЦЫЯ, У ПЕРАКЛАДЗЕ З ЛАЦІНСКАГА,

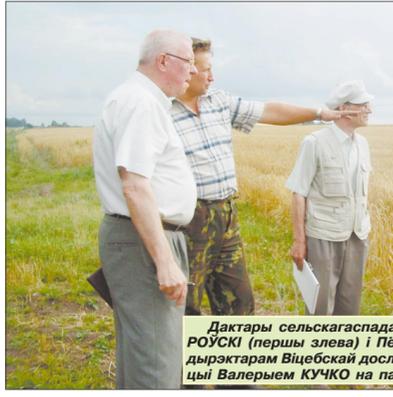
АЗНАЧАЕ «ПАЛЯПШЭННЕ».

У нашым выпадку — гэта паляпшэнне зямель. А значыць — і жыцця людзей

У апошнія гады ў краіне зноў з'явілася цікавасць да пытанняў меліярацыі, якая, г.зн. меліярацыя, у 90-я гады была падвергнута рэзкаму абструкцыі. Практыка, тым не менш, даказвае: выбар на меліярацыю, які быў зроблены ў свой час, — вельмі правільны. І гэта пераканаўча даказваецца ў прапануемым нашай увазе артыкуле, які пабудаваны на аснове дзейнасці і навуковых даследаванняў галоўнага рэспубліканскага цэнтру, што займаецца пытаннямі і праблемамі меліярацыі, — Інстытута меліярацыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Што было вядома пра Беларусь у Еўропе яшчэ сотню гадоў таму? Ды ў асноўным тое, што гэта край лясоў, балот і бездарожжа. І сапраўды, лясы і балоты займалі амаль 60 працэнтаў яе тэрыторыі. Можна, для некаторых відаў жывёл, птушак, насякомых балоты і здаваліся раем, але ж там жылі і людзі. Вось што пісаў пра гэта вядомы рускі пісьменнік Канстанцін Паустоўскі: «Палескія балоты невымерныя як неба. Я бываў там і на ўсё жыццё захаваў памяць аб гэтых змрочных днях, аб гэтых лабірынтах вады і багнах, дзе смерць, бязьлюддзе і мёртвае цішыня на кожным кроку на многія кіламетры».

Зрабіце невялікую экскурсію па старой дарозе ад Пінска да Луніна. Усяго толькі 60 кіламетраў... Мы бачым, з невялікім перапынкам, выцягнутыя ўздоўж дарогі вёс-

Дактары сельскагаспадарчых навук **Анатоль МЕЯРОУСКИ** (першы злева) і **Пётр ЦІВО** (справа) разам з дырэктарам Віцебскай даследна-меліярацыйнай станцыі **Валерам КУЧКО** на палях Сенненскага раёна.

кі. Многія з іх сталі цяпер аграпрадказамі, але гаворка тут пра іншае. Амаль у кожнай вёсцы, ледзь не ў кожным цэнтры — яскравыя мошкі. Што гэта, такі звычай палешчу? — размяшчаць мошкі ў вёсках? Тлумачэнне простае: населеныя пункты з'яўляліся на хвосты ледзь-ледзь прыўзнятай касы, справа і злева ад якой былі балоты і забалочаныя землі, дзе нават для мошкі не знаходзілася сухага месца.

У XXI стагоддзі Беларусь уступіла з 2,9 мільёна гектараў меліяраваных сельскагаспадарчых зямель; гэта амаль 32 працэнты ўсё сельскагаспадарчых угоддзяў. У сярэднім на гаспадарку прыходзіцца больш за 1500 гектараў зямлі з палепшаным водным рэжымам, а ў 172 гаспадарках удзельная вага асушаных зямель у структуры іх зямельных угоддзяў уяўляе пераважыць 70 працэнтаў.

На ўсіх этапах меліярацыі зямель у Беларусі навуковае забеспячэнне гэтага працэсу іграе ролю не вызначальную, то вельмі істотную ролю. У эпохальнай экспедыцыі царскага генерала І. Жылінскага (а менавіта яго экспедыцыя ў свой час і паклала пачатак усяму гэтаму працэсу) прымаў удзел бліжэйшай вучоны Расіі — В.В. Дакуаеў, Г.І. Танфільеў, А.І. Ваеўкаў. Не выпадкова распрацаваны экспедыцыйны праект меліярацыі беларускага Палесся быў уладасцей Залатога медалю на суветнай выставі ў Парыжы. У фарміраванне першай у Расіі Мінскай балотнай даследнай станцыі (папярэдніцы Інстытута меліярацыі) вялікі ўклад унеслі балатознаўца А.Ф. Флёраў, глебазнаўца-аграхімік А.Т. Кірсанаў. Са стварэннем у 1930 годзе ў Мінску Усеагульнага навукова-даследчага інстытута балотнай гаспадаркі ўся дзейнасць па вывучэнню балот, метадаў іх асаваення і выкарыстання атрымлівае новае развіццё. Тут па-

Прышла вясна на меліяраваную зямлю Палесся.

10 гадоў стаіць на чале Інстытута меліярацыі член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук, доктар тэхнічных навук, прафесар **Анатоль ЛІХАЦЭВІЧ**.

ступова развіваецца да магутнай катэгорыі вучоных — гэта Б.Б. Бельскі, Г.І. Лашкевіч, А.І. Івіцкі, З.Н. Дзянісаў, А.Ф. Печуроў, В.Ф. Шэбеляк, С.І. Трызна і іншыя.

У 1945 годзе, калі ўся рэспубліка ляжала ў руінах, урад Беларусі прымае рашэнне аб стварэнні Палескай даследна-меліярацыйнай станцыі — з мэтай абгрунтавання метадаў меліярацыі і сельскагаспадарчай выкарыстання маломошчых тарфяных глебаў Палесся і тэрыторыі, дзе пераважалі такаса зямлі. У даследаваннях на Палессі выдатна праявіўся талент С.Г.

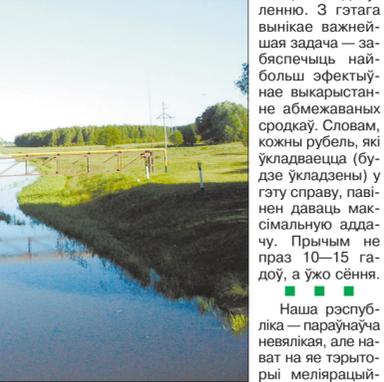
лад. Пры асушэнні тарфянікаў адбываецца інтэнсіўны распад арганічнага рэчыва і вызваленне засваляльных раслінна-жывёльных арганічных рэчываў азоту. Яшчэ зусім нядаўна гэтыя землі называлі кладукоўкай азоту. Натуральна, іх асушэнне прыводзіць да іх будавання менавіта з улікам выкарыстання азоту глебы. Пры гэтым не было патрэбнасці ў мінеральных удабрах.

Прайшло некалькі дзесяцігоддзяў эксплуатацыі тарфянікаў — утрыманне і запасы даступнага для раслін азоту істотна скараціліся. Скараціліся настолькі, што для атрымання нават сярэдніх ураджаў сельскагаспадарчых культур ужо неабходна ўносіць у глебу мінеральныя азотныя удабра.

Трэба дакладна ўяўляць, што меліярацыя зямель — гэта не развае мерапрыемства.

не адназоровы ўкол у хворую зямлю. Гэта пастаянная работа, работа па падтрыманню меліярацыйных сістэм у дзеючым стане, па іх маніторынгу, своєчасавому вызначэнню ўзнікаючых там дэфектаў і іх выкараненні — работа, якая ніяк не спыняецца і не павінна спыняцца. У рэспубліцы створана Дзяржаўная служба па эксплуатацыі меліярацыйных сістэм, у склад якой уваходзіць мноства тысяч меліярацыйных аб'ектаў — сельскагаспадарчых і водагаспадарчых. У краінах Заходняй Еўропы, дзе меліярацыя пачалася на некалькі стагоддзяў раней, чым у Беларусі, меліярацыйныя сістэмы зведзены па 5–6 рэканструкцый і мадэрнізацыі. У нашай краіне таксама ідзе працэс іх абнаўлення і мадэрнізацыі. На вырашэнне гэтай задачы накіравана праграма «Захаванне і выкарыстанне меліяраваных зямель», разлічаная на 2006–2010 гады. У рэалізуемай цяпер Дзяржаўнай праграме адраджэння і развіцця вёскі на 2005–2010 гады пытанні меліярацыі і павышэння прадукцыйнасці меліяраваных зямель таксама знайшлі сваё адлюстраванне. Складанасць праблемы, аднак, у тым, што рэканструкцыя і аднаўленне ўстарэлых сістэм, па прычыне недахопу сродкаў, не ў поўнай меры кампенсуюць іх вышчыццё. Інакш кажучы, працэсы старэння меліярацыйных сістэм апыраджаюцца нашым магчымасці па іх аднаўленню. З гэтага вынікае важная задача — забяспечыць найбольш эфектыўнае выкарыстанне абмежаваных сродкаў, які ўкладваецца (будзе ўкладзены) ў гэту справу, павінна даваць максімальную аддачу. Прычым не праз 10–15 гадоў, а ўжо сёння.

Наша рэспубліка — параўнальна невялікая, але нават на яе тэрыторыі меліярацый-

Маніторынг асушаных зямель у Пружанскім раёне.

ных мерапрыемстваў носяць занадта шырокі характар, пры гэтым улічваюцца глебавыя, гідралагічныя, кліматычныя асаблівасці рэгіёнаў. Тое, што добра, напрыклад, для Маларыцкага раёна, зусім не падыходзіць для Верхнядзвінскага і Шаркаўшчынскага. І ў гэтым яшчэ адна характэрная асаблівасць дзейнасці Інстытута меліярацыі. Словам, патрэбна адраснасць кожнай распрацоўкі, кожнай тэхналогіі, кожнай рэкамендацыі.

Грамадскасць больш за ўсё абмяркоўвае праблемы Палесся. Вялізная тэрыторыя, якая пераважае плошчу такіх краін, як Нідэрланды і Швейцарыя, у мінулым часе моцна забалочаная і пераўвільготненая, мела бедныя (па любых мерках) землі — пераважна пясчаныя і рыхлаупячканыя, астравамі раскіданыя сярэд балот. Сярэд балот, якія лічыліся бяздоннымі і хавалі ў сабе, як здавалася раней, найвялікшыя магчымасці выкарыстання іх у сферы інтэнсіўнага сельскага гаспадарання.

І сапраўды, як быццам, усё так. Межы палескага рэгіёна часцей за ўсё асацыююцца з вадзасборам ракі Прыпяць і ўключаюць у сябе землі 52 адміністрацыйных раёнаў. У мінулым на Палессі было каля 3,5 мільёна гектараў балот і забалочаных зямель (57,4 працэнта ўсёй тэрыторыі). К сённяшняму часу асушана 1,6 мільёна гектараў, у тым ліку 0,7 мільёна гектараў тарфянікаў і 0,9 мільёна — мінеральных глебаў. У канцы 80-х гадоў мінулага стагоддзя на землях Палесся выраблялася 45–48 працэнтаў сельскагаспадарчай прадукцыі рэспублікі. Прадукцыйнасць сельскагаспадарчых зямель рэгіёна дасягала да 1990 года 3–3,5 тону кармавых адзінак з гектара, пры гэтым з гектара ворнай зямлі 4,5–5 тону. Лепшыя гаспадаркі атрымлівалі з гектара асушаных зямель па 6–7 тону кармавых адзінак. Высокі патэнцыял меліяраваных зямель і наяўнасць неабходных рэсурсаў дазвалялі разлічваць на далейшае паступовае развіццё сельскагаспадарчай вытворчасці і сацыяльнай пераўтварэння...

Аднач усе змянілася са зніжэннем рэсурсага забеспячэння асушаных зямель. Іх прадукцыйнасць, асабліва ў 1991–2000 гады, істотна знізілася, што паставіла многія

палескія гаспадаркі і рэгіёны ў вельмі складанае эканамічнае становішча. Дзе прычына гэтых негатыўных з'яў? Паводле даных інвентырызацыі меліярацыйных сістэм, больш чым на чверць меліяраваных зямель Беларусі водны рэжым не адпавядае патрабаванням вырашчываемых тут сельскагаспадарчых культур. Недабар ураджаю пры гэтым, у сярэднім па рэспубліцы, у асобных гадах дасягае 2,3–3 мільёны тону кармавых адзінак (калі выразіць гэта ў колькасці ўраджаю збожжавых — мы будзем мець столькі ж тону збожжавых аўса). Гэта выклікана меліярацыйнымі сістэмамі, якія кіруюцца, адпаведна — пагаршэннем воднага рэжыму, а гэта прыводзіць да зніжэння ўраджаю 55–65 працэнтаў усяго ўраджаю. У тым жа ўраджаю, у многіх выпадках не адраджаецца ад ворных зямель па воднаму рэжыму. Лугі Палесся могуць поўнацю забяспечыць жыццядоўжы рэгіёна таннымі і выкажымымі травянымі кармамі. Павучыцца тут ёсць у каго. У Столінскім раёне ў тыповых палескіх умовах працуе СВК «Фёдарскі», які дасягнуў значнага дасягнення ў арганізацыі рэгулярнага вывазу кармаў арганізатар Рыгор Аляксеевіч Дзямялюк. Асноўная частка сельскагаспадарчых зямель СВК — асушаныя маломошчныя тарфянікі ў комплексе з мінеральнымі пясчанымі глебамі. Пры наяўнасці амаль 9,5 тысяч гектараў гаспадарка стабільна атрымлівае на адзін бала-гектар па 1,5 цэнтнера кармавых адзінак; тут на 100 гектараў маюць каля 60 тон малака і 90 тон мяса. Прыяўдзены словы Р.А. Дзямка: «Каб да нас не прыйшла меліярацыя, палешку вымерлі б».

У лабараторыі эксплуатацыі асушальных сістэм.

Не менш складаны, але вельмі адорны ад праблем Палесся, вырашаюцца праблемы ў паўночных частках рэспублікі, у беларускім Паазер'і. Яго меліярацыйнае пераўтварэнне пачалося на шмат дзесяцігоддзяў пазней; тады, калі ў палескіх раёнах з'явіліся ўжо былі асушаны на вялікіх плошчах, калі там ужо меўся вопыт пра-

ектавання, будаўніцтва і эксплуатацыі меліярацыйных сістэм. У многіх раёнах гэтага дзівоснага прыроднага як бы наладзіла для цяля адна з самых актуальных праблем. І ўжо зараз мы можам прапанаваць гаспадаркам Палесся найбольш матэрыяльна набір сельскагаспадарчых культур у сувязі з іх новымі умовамі гаспадарання, ці, дакладней, новымі глебавымі умовамі. Прычым гэты набор культур правяраюць на ўмовах жорсткіх веснавых замараўкаў, пры дэфіцыце вільгаці, ва ўмовах падтаплення.

Шматгадовае даследаванне пераканаўча даказала, што пры ўсіх змяненнях тарфянікаў іх прадукцыйнасць можа заставацца высокай. Пра гэта сведчаць эксперыментальныя даныя Палескай даследнай станцыі меліярацыйнага земляробства і лугаводства. Тут на такіх глебах, нягледзячы на тым жа дэградатыўныя працэсы ў іх, у выніку ўнясення ў іх дастаткова колькасці мінеральных удабраў, на працягу 45 гадоў пазбягалі асушэння ўсёй іх тэрыторыі. Наадварот, яна нават заўважна павысілася, асабліва пры вырашчыванні шматгадовых траў.

Аптымістычныя перспектывы адносна меліяраваных зямель Палесся заснаваны на неабходнасці карэкцыі рэсурсага забеспячэння ўсёй гэтай справы, удасканалення аграэхналогіі, у прыватнасці — структуры пасеваў. Выключна важным для Палесся з'яўляецца змяненне адноснага да асушаных зямель часткі гэтага комплексу з палескіх зямель, у многіх выпадках не адраджаецца ад ворных зямель па воднаму рэжыму. Лугі Палесся могуць поўнацю забяспечыць жыццядоўжы рэгіёна таннымі і выкажымымі травянымі кармамі. Павучыцца тут ёсць у каго. У Столінскім раёне ў тыповых палескіх умовах працуе СВК «Фёдарскі», які дасягнуў значнага дасягнення ў арганізацыі рэгулярнага вывазу кармаў арганізатар Рыгор Аляксеевіч Дзямялюк. Асноўная частка сельскагаспадарчых зямель СВК — асушаныя маломошчныя тарфянікі ў комплексе з мінеральнымі пясчанымі глебамі. Пры наяўнасці амаль 9,5 тысяч гектараў гаспадарка стабільна атрымлівае на адзін бала-гектар па 1,5 цэнтнера кармавых адзінак; тут на 100 гектараў маюць каля 60 тон малака і 90 тон мяса. Прыяўдзены словы Р.А. Дзямка: «Каб да нас не прыйшла меліярацыя, палешку вымерлі б».

У гэтых складаных умовах Інстытут меліярацыі імкнецца перш за ўсё, валодаць аб'ектыўнай інфармацыяй аб стане меліярацыйных сістэм і зямель, аб іх адчуванні да змен надвор'я і іншых

на-пераўтварэнні глебавымі фарміраваннямі, якія пры гэтым дынамічна эвалюцыянуюць, а плошча іх распаўсюджвання — пашыраецца. Згодна з пранозамі, плошча такіх глебаў у рэспубліцы да 2020 года павінна дасягнуць 320–350 тысяч гектараў. Вось чаму Ін-

Праверка гідратэхнічнага збудавання на меліяраваных землях.

стытут меліярацыі сёння інтэнсіўна працуе над тым, якія павінна быць сістэма земляробства і лугаводства на тэрыторыях, дзе пераважаюць тарфянікі. Гэта на сёння адна з самых актуальных праблем. І ўжо зараз мы можам прапанаваць гаспадаркам Палесся найбольш матэрыяльна набір сельскагаспадарчых культур у сувязі з іх новымі умовамі гаспадарання, ці, дакладней, новымі глебавымі умовамі. Прычым гэты набор культур правяраюць на ўмовах жорсткіх веснавых замараўкаў, пры дэфіцыце вільгаці, ва ўмовах падтаплення.

Шматгадовае даследаванне пераканаўча даказала, што пры ўсіх змяненнях тарфянікаў іх прадукцыйнасць можа заставацца высокай. Пра гэта сведчаць эксперыментальныя даныя Палескай даследнай станцыі меліярацыйнага земляробства і лугаводства. Тут на такіх глебах, нягледзячы на тым жа дэградатыўныя працэсы ў іх, у выніку ўнясення ў іх дастаткова колькасці мінеральных удабраў, на працягу 45 гадоў пазбягалі асушэння ўсёй іх тэрыторыі. Наадварот, яна нават заўважна павысілася, асабліва пры вырашчыванні шматгадовых траў.

У асноўнай адміністрацыйнай аддзінцы беларускага Паазер'я Віцебскай вобласці асушана амаль 625 тысяч гектараў, у тым ліку 86 працэнтаў зямель — закрытым дренажом. Асаблівасць гэтага рэгіёна заключаецца ў перавазе ў састане асушаных — ворных зямель — апошняй займаюць дзве трэці ўсёх меліяраваных угоддзяў. У такіх раёнах, як Верхнядзвінскі і Шаркаўшчынскі, меліяраваная ворная зямля складае, адпаведна, 79 і 82 працэнты.

Большая частка меліярацыйных сістэм у вобласці эксплуатаецца звыш 30 гадоў. На іх, як правіла, ужо аслаблена кіруюцца водным рэжымам, які на працягу вегетацыйнага перыяду СВК «Фёдарскі», які дасягнуў значнага дасягнення ў арганізацыі рэгулярнага вывазу кармаў арганізатар Рыгор Аляксеевіч Дзямялюк. Асноўная частка сельскагаспадарчых зямель СВК — асушаныя маломошчныя тарфянікі ў комплексе з мінеральнымі пясчанымі глебамі. Пры наяўнасці амаль 9,5 тысяч гектараў гаспадарка стабільна атрымлівае на адзін бала-гектар па 1,5 цэнтнера кармавых адзінак; тут на 100 гектараў маюць каля 60 тон малака і 90 тон мяса. Прыяўдзены словы Р.А. Дзямка: «Каб да нас не прыйшла меліярацыя, палешку вымерлі б».

Не менш складаны, але вельмі адорны ад праблем Палесся, вырашаюцца праблемы ў паўночных частках рэспублікі, у беларускім Паазер'і. Яго меліярацыйнае пераўтварэнне пачалося на шмат дзесяцігоддзяў пазней; тады, калі ў палескіх раёнах з'явіліся ўжо былі асушаны на вялікіх плошчах, калі там ужо меўся вопыт пра-

ектавання, будаўніцтва і эксплуатацыі меліярацыйных сістэм. У многіх раёнах гэтага дзівоснага прыроднага як бы наладзіла для цяля адна з самых актуальных праблем. І ўжо зараз мы можам прапанаваць гаспадаркам Палесся найбольш матэрыяльна набір сельскагаспадарчых культур у сувязі з іх новымі умовамі гаспадарання, ці, дакладней, новымі глебавымі умовамі. Прычым гэты набор культур правяраюць на ўмовах жорсткіх веснавых замараўкаў, пры дэфіцыце вільгаці, ва ўмовах падтаплення.

Шматгадовае даследаванне пераканаўча даказала, што пры ўсіх змяненнях тарфянікаў іх прадукцыйнасць можа заставацца высокай. Пра гэта сведчаць эксперыментальныя даныя Палескай даследнай станцыі меліярацыйнага земляробства і лугаводства. Тут на такіх глебах, нягледзячы на тым жа дэградатыўныя працэсы ў іх, у выніку ўнясення ў іх дастаткова колькасці мінеральных удабраў, на працягу 45 гадоў пазбягалі асушэння ўсёй іх тэрыторыі. Наадварот, яна нават заўважна павысілася, асабліва пры вырашчыванні шматгадовых траў.

Аптымістычныя перспектывы адносна меліяраваных зямель Палесся заснаваны на неабходнасці карэкцыі рэсурсага забеспячэння ўсёй гэтай справы, удасканалення аграэхналогіі, у прыватнасці — структуры пасеваў. Выключна важным для Палесся з'яўляецца змяненне адноснага да асушаных зямель часткі гэтага комплексу з палескіх зямель, у многіх выпадках не адраджаецца ад ворных зямель па воднаму рэжыму. Лугі Палесся могуць поўнацю забяспечыць жыццядоўжы рэгіёна таннымі і выкажымымі травянымі кармамі. Павучыцца тут ёсць у каго. У Столінскім раёне ў тыповых палескіх умовах працуе СВК «Фёдарскі», які дасягнуў значнага дасягнення ў арганізацыі рэгулярнага вывазу кармаў арганізатар Рыгор Аляксеевіч Дзямялюк. Асноўная частка сельскагаспадарчых зямель СВК — асушаныя маломошчныя тарфянікі ў комплексе з мінеральнымі пясчанымі глебамі. Пры наяўнасці амаль 9,5 тысяч гектараў гаспадарка стабільна атрымлівае на адзін бала-гектар па 1,5 цэнтнера кармавых адзінак; тут на 100 гектараў маюць каля 60 тон малака і 90 тон мяса. Прыяўдзены словы Р.А. Дзямка: «Каб да нас не прыйшла меліярацыя, палешку вымерлі б».

Такія ўраджай вырашчваюць цяпер на меліяраваных землях.

У хімічнай лабараторыі Інстытута меліярацыі — аграном **Алена ПЛЯЦАВА** і маладыя навуковы супрацоўнікі **Алена СУХІНАВА**.

фактараў. Пры гэтым сумесна абласным камітэтам сельскай гаспадаркі і харчавання і «Віцебска-меліярацыйнага» удасканалюцца парадак і сістэма выбару аб'ектаў для рэканструкцыі, строга кантраляюцца павяўдзеныя гэтай рэканструкцыі і яе эфектыўнасць. Многае робіцца па паліпшэнню эксплуатацыі меліярацыйных сістэм. Прычым гэты агульны разуменне, што менавіта на гэтым накірунку трэба шукаць асноўныя рычагі іх прадукцыйнага даўгалецця. Фармулёўка касцяк вучоных, якія вядуць асаблівасці і праблемы рэгіёна і зольныя ўнёскі свежыя ідэі ў яго развіццё. Гэта П.Ф. Ціво, В.У. Кучко, Г.Ю. Левін, У.М. Макаев, А.Л. Біруковіч. Асобна варта адзначыць калектыв Віцебскай даследна-меліярацыйнай станцыі. Невялікая па колькасці станцыя ў няпростых эканамічных умовах добра зарэкамандавала сабе не толькі ў Сенненскім раёне, але і ва ўсёй Віцебскай вобласці. Тут на справе паказваюць, як належыць гаспадарыць на асушаных землях, пастаянна вучаць гэтаму спецыялістаў і механізатараў. Станцыя робіць і яшчэ адну важную справу — яна вырашчывае выкажымаснае насенне збожжавых і збожжавабавяў культур. Гэтыя культуры, атрыманыя на тыповых для вобласці землях, максімальна адаптаваныя да умоў рэгіёна і, адпаведна, запатрабаваныя вытворчасцю.

Важнейшым накірункам работы Інстытута меліярацыі з'яўляецца навуковае забеспячэнне і суправаджэнне эксплуатацыі меліярацыйных сістэм. Жыццё паказала: менавіта сістэма эксплуатацыі ў спалучэнні з граматычным сельскагаспадарчым выкарыстаннем зямель і гарантуе іх высокапрадукцыйнае даўгалецце. На выкананне рамонтна-эксплуатацыйных работ у 2007–2010 гадах прадугледжана накіраваць 560,3 мільярда рублёў сродкаў рэспубліканскага бюджэту. Гэта дасць магчымасць ачысціць 41 тысячу кіламетраў каналу ад іх звышнорматывага замянення і 38,3 тысячу кіламетраў каналу — ад кустарнікаў; будучыя праведзеныя рамонт і тэхнічнае абслугоўванне гідратэхнічных збудаванняў, каналаў, помпавых станцый і дарог. У выніку на 2,2 мільёна гектараў асушаных зямель водны рэжым ужо не будзе лімітаваць абмяжоўваць ураджай, а, наадварот, будзе выступаць у якасці актыўнага фактара добрай ураджайнасці, садзейнічаць павышэнню эфектыўнасці ўнясення мінеральных удабраў, эфектыўнасці іншых сродкаў інтэнсіфікацыі.

Складанейшы механізм, які мае на ўвазе каля дзвюх тысяч гаспадарак ва ўсёй 118 раёнах краіны, амаль тры мільёны гектараў асушаных зямель, сотні тысяч кіламетраў адкрытых каналаў і закрытых дренажаў, тысячы гідратэхнічных збудаванняў, дзесяці вадасховішчаў, — не можа дзейнічаць па

І на заключэнне: разам з лясамі балоты называюць лёгкімі планетамі. У нашай краіне захавалася 1,3 мільёна гектараў балот. Гэта больш, чым ва ўсёй Заходняй Еўропе. Можна смеяцца, што ў XXI стагоддзі такім яны і застаюцца. Словам, з нашымі «лёгкімі», як быццам, таксама усё будзе ў парадку.

Матэрыялы нашай старонкі падрыхтаваны з дапамогай супрацоўнікаў Інстытута меліярацыі.

Інстытут меліярацыі мае сваю цяпліцу, у якой вырашчывае прыгожыя кветкі. На здымку: **Наталія БЛАШКЕВІЧ**, якая прадае гэтыя кветкі і кіску побач з інстытутам.